

PRILOG 2

ZAPISNIK S JAVNOG IZLAGANJA U DVORU

Zapisnik s javnog izlaganja

Dvor, 3.3.2016.

Javno izlaganje je u početku bilo onemogućeno javnim prosvjedom neformalne skupine građana većinom iz Petrinje, dijelom iz Dvora i susjedne BiH, koji su na javnu raspravu došli organiziranim prijevozom i pristupili s transparentima, te fizički onemogućili javno izlaganje.

Nakon protesta, započinje se s javnom raspravom:

1. Nacrt Nacionalnog programa zbrinjavanja RAO prezentira **Saša Medaković**.
2. Stratešku studiju utjecaja na okoliš zbrinjavanja RAO s provedenim komunikacijskim aktivnostima prezentira **Vladimir Jelavić, Niko Malbaša i Brigita Masnjak**.

Otvara se rasprava.

Siniša Gajić: Kažete da je to krenulo 1988. Na nekoliko mjesta se spominju mikrolokacije. Kako su nestale iz prostornog plana? Zašto Čerkezovac, on nije bio mikrolokacija? U jednom dokumentu Zavoda piše da su neke lokacije izbrisane zbog političkih utjecaja. Gdje su nestale ostale lokacije? Zašto nije razmatrano Popovo polje? Zašto Psunj i Papuk?

Malbaša: Mi smo došli do faze od 15 mikrolokacija. U PP su ušle 2 lokacije od 4 (Moslavačka i Trgovska gora). U Program prostornog uređenja RH je ušla samo Trgovska gora. Zbog nekih razloga je ocjenjena kao bolja. U zadnjih par godina je ušao Čerkezovac. U ono vrijeme je prepoznat Majdan kao preferentna lokacija. Napravljena je usporedba Čerkezovca i Majdana.

Gajić: Tko je napravio analizu? Kad je izbačena Moslavačka gora i zašto?! Pitam državu.

Malbaša: Dana je prednost Trgovskoj gori pa je ona ušla u Program PU RH. Moslavačka gora ima također dobre mikrolokacije.

Gajić: Zašto se otpad ne ostavi u Sloveniji? 20.7.2015. se sastalo povjerenstvo. Slovenci su rekli da ostavimo otpad tamo. Kolika je svota novaca da RAO ostane u Sloveniji?

Medaković: Slovenska je strana predstavila Investicijski Program odlagališta NSRAO Vrbina, Krško. Napravili smo analizu Investicijskog programa i utvrdili ozbiljne nedostatke. On ne rješava problem institucionalnog RAO.

Gajić: To je mala količina!

Medaković: Nije do količine nego do aktivnosti. Odluka nije donesena. Dužni smo napraviti analizu slovenske ponude.

Gajić: Zbog 15 m^3 se radi skladište da bi se onda primilo još 1700 m^3 .

Medaković: Radi se o aktivnosti 10^{13} Bq .

Gajić: Zadnja razmišljanja Europske komisije su da će se RAO moći izvoziti.

Medaković: Ne, naša obaveza je da zbrinemo svoj RAO. Oni (Slovenija) su dali uvijete koje treba analizirati i donijeti odluku. Mi ćemo preko ESPOO konvencije i SEA protokola sudjelovati u PUO (procjeni utjecaja na okoliš) za odlagalište. Njihovo rješenje je jedinstveno i takvih iskustava nema; neprovjereno je. Čerkezovac ima razvijenu infrastrukturu, to je njegova prednost.

Gajić: Na inzistiranje nekoliko saborskih zastupnika je nekoliko mikrolokacija izbačeno.

Tomislav Paunović, gradonačelnik Hrvatske Kostajnice: Bio sam na (javnoj raspravi koja je održana na) FER-u. Vjerujem u stručnjake. Ovo su bili prosvjedi; dogodio se nemili događaj. Ljudi iz Petrinje su bliže Zagrebu nego Čerkezovcu. Hrvatska vojska više nije zainteresirana za Čerkezovac. Ako je istina što govore o zanemarivom utjecaju, zašto se ne bi iskoristili gospodarski potencijali. Produljenje državnih cesta; prometnice moraju biti kvalitetne za transport. Ovdje se dozvoljava da se sije strah. Političari ubiru poene. Da li Općina Dvor nakon 20 godina može odustati od projekta?

Medaković: Ako se prekrše uvjeti, može se tražiti da se skladište makne. Odlagalište ne jer je to trajno rješenje. Prema sporazumu se može staviti takva klauzula.

Načelnik Općine Dvor: Žao mi je što se ovo desilo. Zahtjeva li skladište RAO izmjenu Prostornog plana RH?

Medaković: To je aktivni vojni objekt. PP treba mijenjati. Prvi korak je napuštanje vojnih objekata, a drugi korak je izmjena PP.

Načelnik Općine Dvor: Zahvaljujem Ekonergu kako je opisano donošenje PP u studiji. Smatram da je šteta općini Dvor već nanesena s obzirom na percepciju javnosti. Kako se to rješava u svijetu?

Medaković: Svaka država je to rješavala na svoj način. Mi smo preuzeli španjolsku praksu; vojni objekt pretvoriti u skladište. Prikupljanje novaca povezali smo s trošenjem novaca. Fond ima i ulogu agencije. Slovensko iskustvo: Institut Josef Štefan se transformirao u skladište. Za odlagalište su raspisali javni natječaj gdje je ostalo Krško.

Od početka nastojimo raditi transparentno. Prikupljaju se pitanja i nastoji na njih odgovoriti. Mi smo dužni predložiti Program i dati ga Vladi RH na usvajanje. Sve aktivnosti Fond treba osigurati da se radi prema standardima.

Što se nalazi na Čerkezovcu – za aktivne vojne objekte je pravilo da se o materijalima koji se u njima nalaze javno ne raspravlja. Ne smije se dok ne postanu civilni objekti.

Dvor, 4.3.2016.

Javna rasprava započinje prezentacijama:

3. Nacrt Nacionalnog programa zbrinjavanja RAO prezentira **Saša Medaković**.
4. Stratešku studiju utjecaja na okoliš zbrinjavanja RAO s provedenim komunikacijskim aktivnostima prezentira **Vladimir Jelavić, Niko Malbaša i Brigita Masnjak**.

Otvara se rasprava.

Edin Delić, prof., Univerzitet u Tuzli: Mislim da ova studija ima nedostataka i krivih navoda. Ne bi prošla da je bilo nekih kriterija: potresi, vode. Otpad iz NE i institucionalni otpad nisu ista stvar. Zašto ovdje? Najvažnije je pitanje. Zašto je najpovoljnija lokacija? Blizu je granice.

U pitanju javnosti prekršene su odredbe Aarhuške konvencije. Javnost ima pravo znati o svemu pa i o vojnom objektu. Tko je ovdje javnost? Javnost ima pravo sudjelovanja u postupku odlučivanja. Nisu uključeni građani Novog Grada. Ovo nije lokalni već regionalni problem. Ova studija je tehnički neadekvatna. Treba je stornirati i napraviti novu. Ovo je antihrvatski čin. Ovo će biti dugogodišnji međugranični problem.

Medaković: Ovaj proces je i napravljen da bi se moglo utjecati na dokument, zato se i zove Nacrt. Očitovat ćemo se na pismene primjedbe.

Senad Oprašić, Odjel za zaštitu okoliša u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH: Želimo da transparentnost bude potpuna. U Novom Gradu su protiv skladišta RAO blizu granice. Pregledom strategije utvrđeno je da ima dijelova koje treba posebno razmotriti. Rađeno je na temelju starih dokumenata koji su možda i zastarjeli. Kriteriji su urađeni za Hrvatsku, a ne i za BiH. Prisutnost stručnjaka iz BiH bi bila potrebna kod određivanja kriterija. Bilo bi dobro održati izlaganje u BiH. Lokalna zajednica je uglavnom protiv ovog zahvata.

Pojašnjenje kriterija za ocjenu opravdanosti ove lokacije. Jesu li izračunati rizici? Kojim metodama su izračunati? Potrebno je uključivanje stručnjaka iz BiH. Zahvaljujem na uključivanju BiH iako nije ratificirala Protokol SEA.

Medaković: Ovaj postupak je organiziran da bi se zaprimile primjedbe. Ovo je strateška studija, a za konkretne zahvate će se raditi konkretna istraživanja i provesti PUO.

Viktor Bjelić, Centar za životnu sredinu, Banja Luka (nevladina organizacija): Skladište nije isto što i odlagalište. Imamo iskustva s komunalnim otpadom pa znamo što će se dogoditi. Trebalo je uključiti stručnjake iz Slovenije i BiH. Strateška procjena bi trebala sadržavati alternativne lokacije. Razvojni koraci nisu korektni. Kao da se oni vežu samo uz zahvat. To je vrsta ucjenjivanja. RAO iz NEK će se pakovati na ispravan način. To je diskutabilno i Hrvatska ne može garantirati da će Slovenija to dobro obaviti. Mi ćemo pitanja i komentare dostaviti u pisanoj formi. 2000. su bile 4 lokacije, a danas dolazimo na svršen čin jedne lokacije.

Medaković: Dat ćemo pisane odgovore.

Jukić, Ministarstvo BiH, Unsko-sanskog kantona: Koliko ste uzeli u obzir direktive koje govore o utjecaju preko granice?

Medaković: Utjecaj preko granice je nula. Lokalna zajednica nije deklarirana. Kroz ovaj proces prepoznajemo više lokalnih zajednica; tu je Općina Dvor, Sisačko-moslavačka županija... Mi moramo osigurati da je utjecaj ovakvog objekta na ogradu jednak nuli.

Klementina Karanović, načelnica Općine Majur: Mi smo od početka izričito protiv. Podržavam riječi kolega iz Tuzle i Banja Luke. Nejasan je izbor lokacije. Koji su interesi RH? Gradnja u RH ili u Sloveniji. Treba raspisati javni poziv za općine. Prilagodili ste prezentaciju u odnosu na onu u Zagrebu. Znači da ste lagali. Treba uključiti BiH. 80'tih godina planirano je veliko nuklearno skladište; bilo je više lokacija u SFRJ; niti jedna ova danas.

Medaković: Ovo je prijedlog dokumenta koji usvaja Vlada. Nisam političar, predstavljam tijelo države. Bile su lokacije za nuklearnu elektranu, to je nešto drugo.

Prepoznali smo dobre radove iz prošlosti i na njima dalje radili. Mi kao službeno tijelo RH ne možemo organizirati skupove u BiH.

Slobodan Repak: Čuo sam da je ova lokacija odabrana jer ovdje živi neobrazovano i staro stanovništvo.

Medaković: Ja tako nešto ne bih nikad izjavio niti nisam.

Slobodan Repak: Odabir lokacije Trgovske gore, je li to konačno?

Medaković: To je lokacija koja je ucrtana u PPURH, nema druge.

Slobodan Repak: Znači, ništa se ne može promijeniti?

Medaković: Lokacija se može promijeniti ako se utvrdi da je neprihvatljiva.

Slobodan Repak: Govorite nam o sredstvima iz Fonda. Što se tiče šuma, sve je izvezeno. Jeste li spremni ljetovati u Černobilu?

Medaković: Spreman sam živjeti uz ovo skladište kao što i živim. Ovakav objekt ne smije ugrožavati vašu perspektivu razvoja, pitku vodu.

Slobodan Repak: Može li lokalna zajednica promijeniti lokaciju?

Medaković: Lokalna zajednica može utjecati svojim primjedbama ako je nešto u Nacionalnom programu neistinito, pogrešno.

Dragan Šašo, vijećnik Općine Dvor (član LAG UNA): Bez lokalnog stanovništva nema odlagališta. Recite nam članak zakona na koji da se pozovemo da spriječimo da se ovo ovdje izgradi.

Miroslav Krstinić, vijećnik Općine Dvor: Rekli ste da smo mi koji se isključivo pitamo.

Medaković: Budućnost ovakvog objekta je upitna ako nema prihvaćanja lokalne zajednice. Odnos je potrebno graditi.

Miroslav Krstinić, vijećnik Općine Dvor: Nigdje nije rečeno da mi možemo reći NE. Ovdje će na kraju biti odlagalište i našeg i slovenskog RAO i RAO iz Europe.

Na grafikonu piše da 1200 ljudi nema završenu osnovnu školu. Odakle vam ti podaci? (također daje primjedbu oko iskazanog broja poljoprivrednih gospodarstava).

Jelavić: Podaci su iz statistike. Što se tiče poljoprivrede to su poljoprivredna gospodarstva, a ne broj poljoprivrednika, to bi trebalo jasnije navesti.

Miroslav Krstinić, vijećnik Općine Dvor: Tko će nama garantirati da će sve napisano u studiji biti ispoštovano?

Medaković: Ne postoji nešto što je apsolutna garancija. Nepovjerenje u institucije je naša sadašnjost. U ovaj proces nismo uključeni samo mi. Iznad nas su Europska komisija i njihova inspekcija koja nas kontrolira već danas i IAEA koja također provodi kontrole. Svjestan sam da nema povjerenja i da se ono gradi.

Miroslav Krstinić, vijećnik Općine Dvor: Konkurirao sam za poljoprivredno zemljište da ga zakupim i dobio ga je netko s Pantovčaka. Nemam povjerenja u institucije.

Medaković: Garantiram da postoji novac u Fondu za lokalnu zajednicu.

Igor Kalaba, Centar za životnu sredinu Banja Luka: Pitanje povjerenja nije nešto što ide vama. Čudno mi je od vas kao stručnjaka vezano za projekte i fondove...kao neki EPP...

Medaković: Treba razlikovati dva programa; Program ulaganja u objekte i Program ulaganja u lokalnu zajednicu. Ja mogu reći što može dobiti lokalna zajednica, ali što je stvarno potrebno zna lokalna zajednica i ona daje ideje.

Igor Kalaba, Centar za životnu sredinu Banja Luka: Ta sredstva su vezana za RAO? Drugi fondovi?

Medaković: Da. Drugi fondovi nisu, ali dio sredstava 15-50% treba osigurati lokalna zajednica. Priprema dokumentacije, izrada projekata koštaju, to se može osigurati kroz ove programe.

Igor Kalaba, Centar za životnu sredinu, Banja Luka: Čudno mi je da u 20 godina nije bilo takvih projekata, a sad će odmah biti ako se prihvati RAO. Mi vam možemo pomoći oko tužbe ako se ovo prihvati.

Nikola Arbutina, načelnik Općine Dvor: Jednom sam rekao da je državni problem prebačen u dvorište Općine Dvor. Lokalna zajednica nije definirana, a svi očekuju da državni problem riješi Općina Dvor. Neka se institucije uhvate posla i daju svoje primjedbe. Tu je predstavnik Ministarstva iz BiH, a iz našeg nema. Svi zajedno možemo doći do jednog kvalitetnog dokumenta. Da li lokacija skladišta RAO mora biti određena Prostornim planom RH?

Medaković: Da, ništa se ne može graditi bez da je to definirano PPURH. Za sada je Čerkezovac vojni objekt. Kad se postane civilni objekt, tada se pristupa izmjeni PP.

Jelavić: Nismo bili u objektu. Na ovoj razini utvrđujemo da li u ovoj fazi treba reći NE. Mi na ovoj razini kažemo DA, a u daljnjim fazama će se utvrditi DA ili NE.

Igor Kalaba, Banja Luka: Koja je snaga ovoga što se ovdje iznosi? Koji su sljedeći koraci? Gdje se može vidjeti zapisnik?

Medaković: Nakon što zaprimimo sve primjedbe mi ćemo pristupiti izmjeni studije i NP-a. Sve će biti objavljeno na stranici DZRNS.